

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ראש השנה - ט'

1. מה מתמעט מהפסוק 'יובל היא - שנת החמישים'?

לר' ישמעאל בנו של ר"י בן ברקא: אע"פ שהיובל מתקדש לפני יוה"כ, מ"מ אין מוסיפין בסוף היובל עד יוה"כ שאחריו. לרבנן: [אין צריך למיעוט שהרי אף בתחילתו אינו מתקדש] ללמד ששנת החמישים אינה נמנית לתחילת מנין היובל הבא. ולאפוקי מר' יהודה ששנת החמישים עולה לכאן ולכאן.

2. מנין שמוסיפין מהחול על הקודש?

א. אליבא דר"ע: "בחריש ובקציר תשבות" אם אינו ענין לחריש וקציר של שביעית כיון שכבר נאמר 'שדך לא תזרע' תנהו ענין למצות תוספת שביעית ו'חריש' אסור בערב שביעית.

ו'קציר' מלמד: קציר של שביעית היוצא למוצאי שביעית, יש בה קדושה שיש תוספת שביעית בסופה.

ב. אליבא דר' ישמעאל: [החולק על הלימוד הנ"ל וסובר שהפסוק עוסק בשבת, ומלמד שכמו שחריש שנאסר הכוונה ל'רשות' שהרי לא מצינו חריש מצוה כך קציר הכוונה ל'רשות' ויצא קציר העומר שהוא מצוה ומותר בשבת]

המקור לתוספת: ביוה"כ, מצד אחד כתוב 'בתשעה' - ומאיך כתוב 'בערב' - מתחיל ומתענה מבעוד יום וכן ביציאתו שנא' מערב עד ערב. ומהמשך הפסוק 'תשבתו' למדנו לשבת ומ'שבתכם' ליו"ט שכל מקום שיש בו שבות מוסיפין מחול על הקודש ור' עקיבא לומד מהפסוק הנ"ל שכל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי.

3. אם חלק מדיני היובל לא נתקיימו, האם חל היובל?

א. ר' יהודה: חל אפילו לא שמטו קרקעות ואפילו לא תקעו בשופר. אבל אם לא שלחו עבדים אינו חל.

והטעם: ש'יובל' מרבה ו'היא' ממעט. ועדיף למעט עבדים, דכתיב: א. והעברת שופר ב. וקראתם דרור ג. יובל היא - והמיעוט נדרש ללפניו [דרור] ולא ללפני פניו [שופר].

ב. ר' יוסי: חל אפילו אם לא שמטו ולא שלחו. אבל אם לא תקעו אינו חל. והטעם: א. כיון שיש אפשרות שלא יהיה אף עבד אבל אין אפשרות שלא יהיה שופר ומסתבר ש'יובל' תלוי בדבר המצוי לעולם.

ואם נדחה שלא יתכן שאין שום עבד בעולם, יש טעם ב: תקיעת שופר מסורה לבי"ד משא"כ עבדים.

ג. לרבנן שלשתן מעכבות. והטעם: מקרא נדרש לפניו, לפני לפניו, לאחריו. והכל התמעט.

דרור - הוא לשון חרות, כאדם החפשי לדור בכל מקום ולסחור בכל מקום.

4. האם היובל נוהג בחו"ל?

לרבנן: כשרוב יושבי הארץ עליה - נוהג בחו"ל [והתרבה מ'יובל'] כשאין רובם עליה - אינו נוהג [ונלמד מ'בארץ']

5. מנין שבאחד בתשרי ר"ה לנטיעה?

שלש 'שנים' ערלים המסתימות ב'שנה' הרביעית - ולומדים ג"ש שנה שנה מתשרי, ואין לומדים מניסן כיון ששם יש עמה חודשים

6. הנוטע, המבריך, המרכיב, שלושים יום לפני ראש השנה. אלו דינים נאמרו בו?

א. עלתה לו שנה לערלה. ב. מותר לקיימם בשביעית - אבל פחות מל' אסור משום תוספת שביעית.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)